

Titulació	Tipus	Curs
Llengua i Literatura Espanyoles	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Natalia Terron Vinagre

Correu electrònic: natalia.terron@uab.cat

Equip docent

Gloria Clavería Nadal

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Com que l'estudiant ha demostrat, amb l'obtenció dels crèdits de les assignatures de formació bàsica i de les obligatòries, haver adquirit les competències bàsiques, haurà de ser capaç d'expressar-se amb correcció oralment i per escrit. Per aquesta raó, els eventuais errors ortogràfics i d'expressió que pogués cometre comportaran un descens de la puntuació en la qualificació de totes les activitats d'avaluació a raó de 0,25 punts per error.

A més, es considera que l'estudiant coneix les normes generals de presentació dels treballs acadèmics. No obstant això, podrà aplicar les normes específiques que pugui indicar el professor de l'assignatura si és necessari.

Advertiment per als estudiants de programes de mobilitat: l'assignatura requereix un nivell de competència d'espanyol elevat.

Objectius

L'assignatura d' "Història de la llengua espanyola" s'integra en la matèria *Llengua española: variació i diacronia*, la qual forma part dels 108 crèdits de formació obligatòria del Grau de Llengua i Literatura espanyoles, i que l'alumnat cursa juntament amb altres assignatures de llengua i literatura espanyoles.

Objetius:

Coneixement sistemàtic de les principals característiques de la història de la llengua espanyola a través de l'anàlisi dels textos de diferents èpoques.

Adquisició de les eines bàsiques de l'anàlisi lingüístico-filològic de textos i resolució de qüestions relacionades amb l'anàlisi històric de la llengua.

Utilització de les fonts bibliogràfiques avançades de l'estudi històric de la llengua.

Competències

- Analitzar les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua espanyola, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Elaborar argumentacions aplicables als àmbits de la literatura hispànica, de la teoria literària, de la llengua espanyola i la lingüística, i avaluar-ne la rellevància acadèmica.
- Identificar les característiques lingüístiques dels diferents períodes en l'evolució de la llengua espanyola.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els principis de la lingüística històrica per descriure l'evolució de l'espanyol.
2. Descriure les principals etapes de la història de la llengua espanyola (romanç medieval, espanyol clàssic, espanyol modern) a partir de les seves característiques lingüístiques i els seus condicionants externs.
3. Fer comentaris lingüísticofilològics de textos antics i situar-los en el seu període corresponent.
4. Fer prediccions i inferències lingüístiques sobre el contingut d'un text.
5. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic i en la transmissió dels seus coneixements.
6. Fer servir les eines digitals per a l'obtenció, classificació, interpretació i anàlisi de dades rellevants relacionades amb l'estudi de la llengua i de la literatura espanyoles.
7. Fer servir les fonts tradicionals per a l'obtenció, classificació, interpretació i anàlisi de dades rellevants relacionades amb estudi de la llengua i de la literatura espanyoles.
8. Justificar mitjançant una terminologia apropiada l'anàlisi de les dades des d'un punt de vista lingüístic.
9. Reconèixer i descriure l'evolució del lèxic de l'espanyol des del llatí fins a l'actualitat.
10. Reconèixer i descriure l'evolució del sistema fònic de l'espanyol i els seus trets grafemàtics associats des del llatí a l'actualitat.
11. Reconèixer i descriure l'evolució del sistema morfològic i sintàctic de l'espanyol des del llatí fins a l'actualitat.
12. Valorar la diversitat lingüística des d'un punt de vista diacrònic.

Continguts

1. El romanç medieval. El naixement d'una nova norma d'escriptura i els primers textos. Característiques lingüístiques i text
2. L'espanyol clàssic i modern. Característiques lingüístiques i textuals de l'espanyol clàssic i modern. La formació i evolució

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals, sessions de seminaris, pràctiques dirigides pel professor	54	2,16	
Tipus: Supervisades			
Tutories programades	15	0,6	
Tipus: Autònomes			
Treball autònom	75	3	

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats se divideixen en classes magistrals i en pràctiques i seminaris dirigits pel professor, en les quals es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió de tot tipus de textos.
- Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories programades pel professor, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi lingüística.
- Activitats autònomes (50%). Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics, a més de la preparació de presentacions orals.
- Activitats d'avaluació (5%). L'avaluació de la assignatura es portarà a terme mitjançant presentacions orals i proves escrites.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercici pràctic (tema 1)	20 %	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Exercici teoricopràctic (tema 1)	30 %	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Prova escrita (tema 2)	50 %	2,5	0,1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Avaluació continuada:

- Exercici pràctic (20%): Exercici de caràcter pràctic sobre els continguts del tema 1.
- Exercici teoricopràctic (30 %): Exercici de caràcter teoricopràctic sobre els continguts del tema 1.
- Prova escrita (50 %): L'examen, de caràcter teoricopràctic, versarà sobre tots els continguts del tema 2.

Avaluació única:

- Exercici pràctic (20%): Activitat de caràcter pràctica sobre els continguts del tema 1.

- Exercici teoricopràctic (30 %): Activitat de caràcter teoricopràctica sobre els continguts del tema 1.
- Prova escrita (50 %): L'examen, de caràcter teoricopràctic, versarà sobre tots els continguts del tema 2.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Per aprovar l'assignatura cal obtenir, com a mínim, un 5 a la mitjana ponderada de les activitats d'avaluació.

Els estudiants que no assoleixin aquesta nota i que hagin estat avaluats prèviament d'un mínim de les dues terceres parts de l'assignatura, podran participar en la recuperació, sempre que hagin obtingut una nota mitjana mínima de 3,5.

L'estudiant rebrà la qualificació de No Avaluable quan no hagi realitzat més del 30% de les activitats d'avaluació.

En cas que l'estudiant dugui a terme qualsevol tipus d'irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació determinat, aquest serà qualificat amb 0, independentment del procés disciplinari que se'n pugui derivar. En cas que es verifiquin diverses irregularitats als actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Els estudiants Erasmus que demanin avançar un examen han de presentar al professor/a un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

En aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestetat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

Ariza, Manuel (1998): *El comentario filológico de textos*, Madrid: Arco/Libros.

Cano Aguilar, Rafael (1988): *El español a través de los tiempos*, Arco/Libros: Madrid.

Cano Aguilar, Rafael (1991): *Comentario filológico de textos*, Madrid: Taurus.

Cano Aguilar, Rafael (1998): *Comentario filológico de textos medievales no literarios*, Madrid: Arco/Libros.

Cano Aguilar, Rafael (coord.) (2004): *Historia de la lengua española*, Barcelona: Ariel Lingüística. Edición digital (2024): *Historia de la lengua española*. Sevilla: Editorial Universidad de Sevilla (Colección Manuales Universitarios, nº 106). <https://dx.doi.org/10.12795/9788447225828>

Corominas, Juan, y José Antonio Pascual (1980-1991): *Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico*, 6 vols., Madrid: Gredos; edición en CD-ROM (2012).

Dworkin, Steven N. (2012): *A history of the Spanish lexicon: a linguistic perspective*, Oxford: U. P.

Dworkin, Steven N. (2018): *A guide to Old Spanish*, Oxford: U. P.

Dworkin, Steven N., Gloria Clavería Nadal, Álvaro S. Octavio de Toledo y Huerta (eds.) (2023): *Lingüística histórica del español / The Routledge Handbook of Spanish Historical Linguistics*, Londres: Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/books/edit/10.4324/9781003035565/ling%C3%BC%C3%ADstica-hist%C3%B3rica>

Echenique, M.ª Teresa y Juan Sánchez Méndez (2005): *Las lenguas de un reino: historia lingüística hispánica*, Madrid: Gredos.

- Lapesa, Rafael (1981⁹): *Historia de la lengua española*, Madrid: Gredos.
- Lapesa, Rafael (1985): *Estudios de historia de la lingüística española*, Madrid: Paraninfo.
- Lapesa, Rafael (1996): *El español moderno y contemporáneo. Estudios lingüísticos*, Barcelona: Crítica.
- Lleal, Coloma (1990): *La formación de las lenguas romances peninsulares*, Barcelona: Barcanova.
- Menéndez Pidal, Ramón (1904/1977¹⁵): *Manual de gramática histórica española*, Madrid: Espasa-Calpe.
- Menéndez Pidal, Ramón (1926/1980⁹): *Orígenes del español. Estado lingüístico de la Península Ibérica hasta el siglo XI*, Madrid: Espasa-Calpe.
- Menéndez Pidal, Ramón (2005): *Historia de la lengua española*, edición al cuidado de D. Catalán, 2 vols., Madrid: Fundación Ramón Menéndez Pidal-Real Academia Española.
- Moreno Fernández, Francisco (2005): *Historia social de las lenguas de España*, Barcelona: Ariel.
- Penny, Ralph (1993): *Gramática histórica del español*, Barcelona: Ariel.
- Penny, Ralph (2000): *Variación y cambio en español*, Madrid: Gredos, 2004.
- Pons, Lola (2010): *La lengua de ayer. Manual práctico de historia del español*, Madrid: Arco/Libros.
- Pountain, Christopher (2001): *A History of Spanish Language through Texts*, Routledge: London and New York.
- Ridruejo, Emilio (ed.) (2019): *Manual de lingüística española*, Berlin/Boston: De Gruyter.
- Real Academia Española (2011): *Nueva gramática de la lengua española. Fonética y fonología y DVD: Las voces del español. Tiempo y espacio*, Madrid: Espasa.
- Torrens, M.ª Jesús (2007): *Evolución e historia de la lengua española*, Madrid: Arco/Libros.

Programari

-

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt